

הכנסת העשרים וחמש

יוזמות : חברות הכנסת אורנה ברביבאי
מירב כהן
טטיאנה מזרסקי

פ/25/3609

הצעת חוק עבודת נשים (תיקון – תקופת לידה והורות מיועדת לאב), התשפ"ג–2023

1. תיקון סעיף 6 בחוק עבודת נשים, התשי"ד–1954¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 6, אחרי סעיף קטן (ח) יבוא :

”(1ח) (1) הורה משותף לילד של עובדת הזכאית לתקופת לידה והורות, זכאי לתקופת לידה והורות המיועדת לאב, החל ביום סיום תקופת לידה והורות של העובדת, ובלבד שתקופת הלידה של העובדת לא תפחת מחמישה עשר שבועות או מהתקופה האמורה בתוספת הארכות אם ממשה את זכותה להאריכה כאמור בסעיף קטן (ב)(2) (להלן – תקופת לידה והורות המיועדת לאב).

(2) תקופת לידה והורות המיועדת לאב תהיה לתקופה של עד ארבעה שבועות.

(3) עובד שמימש את זכאותו לתקופת לידה והורות חלקית כאמור בסעיף קטן (ח), יהיה זכאי לתקופת לידה והורות המיועדת לאב מתום השבוע החמישה עשר לתקופת הלידה וההורות של בת הזוג או מתום התקופה אמורה בתוספת הארכות, לפי העניין; לעניין סעיף קטן זה, ”הורה משותף” – הורה שלו החזקה משותפת של ילד שילדה עובדת זכאית לתקופת לידה והורות.

2. בסעיף 7 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (ג) יבוא :

”(ג) עובד רשאי להיעדר מעבודתו עד 14 ימים מהיום שלאחר יום הלידה של בת הזוג; דין היעדרות לפי סעיף קטן זה כדין היעדרות מפאת חופשה או מחלה, על פי בחירת העובד.”

¹ ס"ח התשי"ד, עמ' 154.

תיקון חוק הביטוח 3. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995², בסעיף 49 – הלאומי

(1) בסעיף קטן (ד) במקום " (ד1) " יבוא " (ד2) " ;

(2) אחרי סעיף קטן (ד1) יבוא :

" (ד2) המוסד ישלם לזכאי לתקופת לידה והורות המיועדת לאב לפי סעיף 6(ח1) לחוק עבודת נשים, וכן לעובד עצמאי שמתקיימים בו התנאים האמורים באותו סעיף, דמי לידה, בעד פרק הזמן שלרגל תקופת הלידה וההורות המיועדת לאב ולצורך הטיפול בילדו הוא אינו עובד או אינו עוסק במשלח ידו, ובתנאי שמתקיימים כל אלה :

(1) הוא עובד או עובד עצמאי כאמור בסעיף 40(ב1),
בשינויים המחויבים ;

(2) שולמו בעדו דמי ביטוח משכרו כעובד או ששילם דמי ביטוח מהכנסתו כעובד עצמאי בעד 10 חודשים מתוך 14 החודשים שקדמו ליום הקובע או בעד 15 חודשים מתוך 22 החודשים שקדמו ליום הקובע ; לעניין סעיף קטן זה, "היום הקובע" – היום שבו הפסיק לעבוד לרגל תקופת הלידה וההורות המיועדת לאב ;

(3) בת זוגו זכאית לדמי לידה לפי פרק זה."

דברי הסבר

חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954 (להלן – חוק עבודת נשים), קובע כי תקופת הלידה וההורות בתשלום היא בת 15 שבועות לאחר לידת ילד בריא לאם בריאה. חוק עבודת נשים מאפשר היום לאב בסעיף 6(ח1) לחלוק את תקופת הלידה וההורות עם האם, ולהחליפה לאחר ששה שבועות. בנוסף, לפי סעיף 6(ח1ב) לחוק שנוסף בשנת 2017 זכאי האב לתקופת לידה והורות של שבוע, במקביל לתקופת הלידה וההורות של בת זוגו, וזאת בתנאי שבת הזוג ויתרה על דמי הלידה שהיא זכאית להם בשבוע ה-15 לתקופת הלידה וההורות שלה. ואולם, במצב הקיים כיום, גברים מעטים מנצלים את הזכות שניתנת להם בחוק כך שהזכות כמעט שאינה מיושמת בפועל. כך לדוגמה, בשנת 2013 היו מעל ל-170,000 לידות ורק 447 גברים לקחו חופשת לידה, נתון שלמעשה מעיד על אי ניצול הזכאות לפי חוק. נשים שכירות עובדות בממוצע פחות שעות בשבוע מגברים, ונשים עובדות פי שלוש יותר מגברים

² ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

במשרה חלקית. נסיבות אלו מביאות לכך שבישראל, פערי השכר המגדריים גבוהים משמעותית ביחס למדינות ה-OECD.

נוסף על כך, נשים מהוות רק 23% מהדירקטורים בחברות ציבוריות, 34% מהמנהלים במשק בישראל, ו-43% מהעובדים הבכירים בשירות המדינה.

כחלק מההכרח בצמצום פערי השכר המגדריים, על המדינה לסייע באיזון מתח בית-עבודה והטמעת מדיניות להגדלת השוויון בין אימהות לאבות. ניכר כי עלייה בשיעור הגברים שיממשו זכאותם לחופשת לידה תעלה את השכר של בנות זוגם.

לכן, מוצע לקבוע כי תקופת הלידה וההורות תוארך כך שבמקום 8 או 15 שבועות בתשלום, התלויים בתקופה שבה עבדה האם לפני הלידה, תקופת הלידה בתשלום תוארך ל-10 או 17 שבועות. אבות יהיו זכאים לתקופת לידה והורות בת חודש, החל מהשבוע ה-15 מהלידה ועד 26 שבועות מהלידה, וזאת בתנאי שהאם חזרה לעבוד.

הצעת חוק דומה בעיקרה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברות הכנסת פנינה תמנו וקטי קטרין שטרית (פ/3078/25).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ז' בתמוז התשפ"ג (26.06.2023)